

Het verstrijken van de tijd, en de invloed ervan op de materie, staat centraal in de praktijk van Michel Blazy. Sinds het begin van de jaren negentig werkt de kunstenaar met levende entiteiten – zowel kunstmatige als natuurlijke – die allemaal in gelijke mate onderhevig zijn aan de hegemonie van de tijd en aan de veelheid aan triggers die het milieu beïnvloeden.

Met *Multiverse* onthult La Loge haar potentieel als een geanimeerde plek waar materie kan groeien, ontkiemen, transformeren en ten slotte vergaan. De tentoonstelling omvat centrale elementen uit Blazy's atelierpraktijk, waaronder films, sculpturen en installaties.

Vaak bestaan de werken uit vergankelijke, soms vluchtige materialen zoals planten, schimmels, voedingsingrediënten en alledaagse objecten. In de loop van de tentoonstelling ontwikkelen ze zich onafhankelijk van elkaar en buiten de controle van de kunstenaar om. In dit onbewaakte multiversum, waar dingen vrij kunnen overlopen en overstromen, loert de "excentrische beweging van de materie", zoals Blazy het zelf omschrijft, als een constante mogelijkheid. De overstroming staat centraal in Blazy's praktijk, en behoort ook tot de geschiedenis van deze tentoonstelling doordat de initiële opening van *Multiverse* in september 2018 overstroomd werd door een natuurlijk fenomeen.

Een gesprek met Michel Blazy

La Loge: Je hoort vaak de uitdrukking 'We zijn allemaal gemaakt van sterrenstof.' Alles wat ons omringt behoort tot dezelfde kosmische tijd: de absolute tijd, de tijd van het universum. Er zit iets poëtisch in het feit dat alles direct verbonden is met het universum en dat alle elementen op aarde absoluut gelijk zijn. Niettemin leven we in een fundamenteel ongelijke samenleving. Hoe legt je werk relaties, hiërarchieën en gedragingen tussen verschillende levensvormen vast, of hoe 'egaliseert' het die relaties?

Michel Blazy: Voor mij is het een poëtische, maar ook een politieke relatie. Wat betreft de kwestie van de relaties tussen de verschillende wezens: ik probeer andere relaties te ontdekken dan de algemeen aanvaarde. Wanneer we over de natuur praten, verwijzen we vaak naar het darwinisme, naar begrippen zoals competitie en aanpassing, die geïnstrumentaliseerd werden door het kapitalisme en die model hebben gestaan voor een natuurwet, terwijl er in de natuur tal van andere soorten relaties bestaan, met name relaties van complementariteit en samenwerking. (Het werk

met de slakken en het bier (*Le lâcher d'escargots (sur moquette bleue)*, 2018), bijvoorbeeld, plaatst die twee elementen bijvoorbeeld op hetzelfde niveau, net zoals tuinmannen dat doen: ze gebruiken bier om slakken aan te trekken en ze weg te houden van de gewassen – slakken zijn immers gek op de geur van gisting. Net zozeer als ze van tapijt houden, want dat is een vloer waarop ze zich goed kunnen voortbewegen. Er zijn tal van andere relaties die niet noodzakelijkerwijs concurrerende relaties zijn, maar relaties van complementariteit en wederzijdse hulp, tussen een boom en paddenstoelen bijvoorbeeld.) Bij veel soorten die samenleven, komt het leven van de één ten goede aan dat van de ander. In mijn werk probeer ik die andere relaties te zien, zowel relaties van confrontatie als van complementariteit.

LL: Je gebruikt vaak de concepten 'ontregeling' (dérèglement) en 'overstroming' (débordement), twee processen waarin de natuur onbeheersbaar lijkt te worden of, om het anders uit te drukken, haar veerkracht manifesteert. Kun je wat meer zeggen over die concepten en hoe je werk de klimaatverandering, groei en de impact van de mensheid op aarde evoceert?

MB: Er is inderdaad het idee van een materie die overloopt, overstroomt, of van een ontregeling. Het gaat om iets dat autonoom wordt, een onafhankelijke ontwikkeling doormaakt. De materie loopt letterlijk over de rand van de recipiënt, ze is niet langer gedomesticeerd, het is alsof ze ineens aan onze controle ontsnapt. De ontregeling en de overstroming is een allegorie, een beeld, een metafoor voor menselijke en sociale gedragingen en bewegingen, zoals een revolutie bijvoorbeeld.

LL: Zelfs als de materie buiten onze controle valt, toch is er ook een soort van begrip van, of anticipatie op, bepaalde levenscycli, wat waarschijnlijk het resultaat is van langdurige observaties in je atelier. Ben je het daarmee eens? Hoe ben je vertrouwd geraakt met het gedrag van de materie, een van de belangrijkste elementen in je werk?

MB: Wel – ja en nee. Het werk ontstaat uit iets wat ik in eerste instantie niet ken: vaak ben ik verrast door wat er gebeurt. Het lijkt me dat de meest geslaagde resultaten die zijn die ontsnappen aan de initiële voorspellingen. Of het nu om de werken of de materie gaat, dat doet niet terzake: de kennis is 100% empirisch. Een plant ga ik in verschillende situaties plaatsen om vervolgens het gedrag te bestuderen. Vanuit die observaties wordt het iets of niet. Zodra ik een werk heb gerealiseerd, herneem ik het, en word ik me bewust van de waaier aan mogelijke reacties. De uitkomst zal verschillen naargelang het seizoen of de geografische context. Het zijn werken die door deze

omstandigheden geproduceerd zullen worden en waarvan de vorm zal fluctueren. Mijn werk bestaat erin al deze varianten te leren kennen.

Ik kan niet ontkennen dat de ervaring die ik telkens opnieuw opdoe hand in hand gaat met een groeiende kennis en beheersing van de werken. Laten we zeggen dat ik bij elke installatie van een werk constateer dat de zaken anders lopen: van daaruit probeer ik een *savoir-faire* op te bouwen.

LL: Tijd is de belangrijkste parameter in je plastisch universum: er is de tijd van het atelier, van de tentoonstelling, van de natuur. En elk werk heeft een bepaalde duur: het ondergaat veranderingen die niet noodzakelijk merkbaar zijn in de tijdspanne van een tentoonstelling, maar wel gedurende een leven of praktijk.

MB: Ik werk altijd met de tijd van de natuur en de kosmos. De tijd van het atelier en die van de tentoonstelling zijn dezelfde tijd: die van de natuur. Thuis kan ik werken aanvatten die tot na mijn dood kunnen blijven bestaan. De plantages, zoals de verzameling avocado's bijvoorbeeld (*Collection d'avocats* (1997...)), zijn zaken die komen en gaan; ze worden slechts gedurende een zekere tijd tentoongesteld en keren dan terug naar het atelier. Ik kan langere tijden verkennen, tijden die gerelateerd zijn aan directe, concrete dingen, maar ook tijden die meer aangepast zijn aan de tijd van de tentoonstelling: bepaalde zaken worden geboren en sterven tijdens de tentoonstelling. Ik denk aan de zakken met linzen (*Buissons lentilles*, 2018), bijvoorbeeld. Ik zie die wisselende temporaliteiten als verschillende formaten, met name het formaat van het atelier dat oneindig kan duren, of kortere formaten. Net zoals bij film is het mogelijk om traagheid en duur uit te lokken.

LL: Kun je iets meer vertellen over je films *Voyage au centre* (2002), *Green Pepper Gate* (2002), *Le Multivers* (2003) en hun relatie tot de tijd?

MB: De films zijn gemaakt zonder storyboard, de ene scène volgt op de andere. Aan de opname ging een lange tijd van observatie vooraf en de constructie van een decor. De films handelen over het ontstaan van een universum, een biotoop, een planeet en de komst van het leven. De films tonen materialen die bewegen en opdrogen. Met de schimmel verschijnt de flora; met de insecten die er eieren komen leggen verschijnt de fauna. De film toont de fabricatie van een microwereld op basis van onze consumptie. De drie episodes worden in La Loge samen getoond, maar werden achter elkaar gemaakt. Soms stopt de film op een achtergrond, en is het dat beeld dat het decor voor de volgende episode bepaalt.

LL: Je omschrijft je films als cinema, waarom?

MB: Het werk neemt de codes van de cinema over: tracking, anticipatie, subjectieve shots, de ademhaling achter de camera. We voelen de waarnemer als een oog dat rondwaalt in deze wereld. Er zijn zelfs codes van de schilderkunst en het landschap: opeenvolgende opnames; een achtergrond die op een berg lijkt, gevolgd door een achtergrond die eruitziet als een hemel. Het lijkt alsof we door een landschap wandelen.

LL: Je verwees naar je verzameling avocado's, die je in 1997 begon te kweken, en die verspreid zijn in het gebouw van La Loge. Kun je ons iets vertellen over je relatie met die bomen?

MB: Vanaf het begin heb ik avocadobomen getoond in mijn tentoonstellingen. Het was belangrijk in relatie tot mijn geste als beeldhouwer – geen creatieve geste maar één die de natuur begeleidt. Mijn geste staat dicht bij die van de tuinman dan die van de beeldhouwer. De tuinman laat geen planten groeien, de plant groeit vanzelf. De tuinman is slechts aanwezig om de plant te observeren en aan te moedigen. Hij zorgt voor de optimale condities voor de ontwikkeling van de plant. Mijn tentoonstellingen zijn vaak als tuinen: je wordt geconfronteerd met wezens in evolutie, er is ruimte en er zijn perspectieven. Net zoals een tuin, is de tentoonstelling niet meer dezelfde wanneer je er na een tijdje terugkeert.

Mijn verzameling avocado's bestaat al meer dan twintig jaar, ze is gegroeid uit avocado's die ik zelf heb gegeten en die afkomstig waren uit de supermarkt – een industriële, zeer gestandaardiseerde context. Het zijn hybride soorten, ze hebben zich nooit gereproduceerd, nooit nieuwe vruchten gedragen. Het zijn geen producten die uit de natuur komen, en toch zijn het levende wezens. Het uiteindelijke doel van deze verzameling is om de avocadobomen te bevrijden, ze terug in de grond te zetten, een bos te maken en ze terug te plaatsen in de cyclus waar ze ooit vandaan kwamen. Net als met de wortelpuree, breng ik ze opnieuw in contact met de kosmos, een tijd die verschilt van die van de consumptie.

LL: Je werkt vaak met banale recipiënten waarin voedsel bewaard of gecomposteerd wordt, of beschimmeld raakt. Vuilnisbakken (*Fontaine de mousse*, 2012), plastic zakken (*Buissons lentilles*, 2018) of koelkasten bijvoorbeeld. Waarom toon je die alledaagse, soms zelfs wat onaangename objecten in je installaties?

MB: Het werk maakt deel uit van het leven. Mijn levensstijl

lijkt in wezen op die van iedereen: we doen onze boodschappen, we stoppen ze in de koelkast, we moeten, net als alle andere levende wezens, energie consumeren en afval produceren... Alle dingen die ik gebruik, of het nu courante consumptiegoederen zijn, een koelkast of een vuilnisbak, zijn gerelateerd aan die manier van leven. De computers die ik gebruik zijn van mij, hoewel dat niet belangrijk is, want iedereen heeft dezelfde computers omdat we allemaal dezelfde manier van leven hebben. Maar laat ons zeggen dat ik allereerst als consument geconfronteerd word met al die materies en materialen – en pas daarna als kunstenaar.

Mijn werk is ook een reflectie op mezelf als levend wezen op de planeet; op wat ik consumeer; op het afval die ik produceer; op die materies. Zodra een product dat over tijd is de koelkast verlaat en het atelier binnenkomt, wordt het opnieuw gelinkt aan een tijd die niet die van de consumptie is. De materie schrijft zich in in de tijd; is opnieuw verbonden met de kosmos, met de schimmels die zich vormen; met alles wat het product overkomt; met de dieren.

LL: De natuur is niet afhankelijk van de mens, maar de mensheid is afhankelijk van de natuur om te overleven. Het is duidelijk dat de mensheid zal ophouden te bestaan. Toch is het, ethisch gezien, noodzakelijk om het onrecht op milieu- en klimaatsvlak te doen afnemen om het lijden van zowel mensen als niet-mensen tot een minimum te beperken. Je werk lijkt het menselijk ingrijpen niet te veroordelen, maar presenteert eerder wat Janet Bennett beschrijft als 'het netwerk van krachten dat situaties en gebeurtenissen beïnvloedt'.

MB: Ik denk dat we altijd geneigd zijn het ecologische systeem te negeren, door de natuur en de mens van elkaar te scheiden. Ik denk dat dat geen goede benadering is, omdat we een deel zijn van dat ecosysteem. Het idee om de planeet te beschermen is een idee dat ons in de positie van beschermer plaatst, terwijl we beulen zijn. Het is niet de planeet, maar wij die in gevaar zijn. Wat de planeet betreft, en alles wat leeft: er zal inderdaad minder biodiversiteit zijn, maar het zal altijd opnieuw beginnen. Omdat het altijd opnieuw begint, en ook na een nucleaire ramp zal het opnieuw beginnen. Behalve dat de mens misschien niet opnieuw zal verschijnen. Ik zeg niet dat het absoluut noodzakelijk is om de planeet te beschermen, mijn standpunt is dat we gewoon onze ogen moeten openen en dat we als soort aan het verdwijnen zijn.

LL: Je werk is politiek en ecologisch, maar tegelijkertijd ook sculpturaal. Als beeldhouwer heb je veel aandacht voor vorm, materialiteit, maar ook constructie, vakmanschap, fysicaliteit en tijd.

MB: Mijn praktijk is inderdaad sculptuur. Ik ben geïnteresseerd in materie en de vormen die ze kan voortbrengen. Al snel realiseerde ik me dat wat me interesseerde de levensduur van sculpturen was, en wanneer je geïnteresseerd bent in de levens van objecten, dan wordt het model het levende wezen, het is geen object meer. Zelfs als het formeel misschien op een sculptuur lijkt: het levende wezen is het model. Het sluit een beetje aan bij wat ik eerder zei, ik beschouw de sculpturen als levende wezens die ik leer kennen, wiens reacties in verschillende situaties ik observeer.

LL: Kan je ons iets vertellen over de keuzes die je hebt gemaakt voor La Loge? De tentoonstelling bestaat uit een reeks autonome sculpturen, die werelden op zichzelf zijn, met hun eigen tijd.

MB: Ik ben teruggegaan naar het idee van overlopen, overstromen of van de 'excentrische beweging van materie', een beweging die vanuit het centrum begint en zich verspreidt. Het is het proces van het leven, van groeien en aan het centrum ontsnappen, van aanzwellen en zich naar buiten toe bewegen. En dan zijn er vormen die ik maakte met tussenpozen van meerdere jaren. Het zijn gelijkaardige vormen en ik vind het interessant om ze samen te brengen met compleet andere materialen die het over dezelfde beweging hebben [débordement en dérèglement] en die zich in een compleet andere temporaliteit bevinden.

Er zijn veel vormen die 'vertrokken' zijn maar die in het begin experimenten waren die niet per se zouden slagen. Na een tijdje, na twee jaar, besepte ik dat het een vorm produceerde die in het begin helemaal niet gepland was. Wanneer ik in het atelier werk, dan zijn de experimenten niet per se bedoeld om in een tentoonstellingszaal terecht te komen, er zijn er veel die niet worden getoond, die binnen het kader van de tuin blijven, en die niet getoond kunnen worden omdat ze binnen de tijd van de tentoonstelling niet verplaatsbaar of reproduceerbaar zijn.

Biografie

Michel Blazy werd in 1966 geboren in Monaco. Hij woont en werkt in Parijs. Een greep uit de solotentoonstellingen: *We were the Robots*, Moody Center for the Arts, Houston 2019; *Last Garden*, *Le Voyage à Nantes*, 7de ed., 2018; *Pull Over Time*, Art : Concept, Parijs 2015; *Bouquet Final 3*, National Gallery of Victoria, Melbourne; *White Night* Melbourne, 2013; *Le Grand Restaurant*, Frac Île-de-France, Parijs, 2012; *Débordement domestique*, Art : Concept, Parijs, 2012; *Post Patman*, Palais de Tokyo, Parijs, 2007. In 2008 werd Michel Blazy genomineerd voor de Prix Marcel-Duchamp. Zijn werk is opgenomen in talrijke openbare collecties, waaronder die van het Musée National d'Art Moderne -

Georges-Pompidou in Parijs, het Museum of Old and New Art (MONA) in Tasmanië, het Musée d'Art Moderne de la ville de Paris, het Nouveau Musée National de Monaco (NMNM), Les Abattoirs in Toulouse, en verschillende regionale fondsen voor hedendaagse kunst. Michel Blazy wordt vertegenwoordigd door Art : Concept in Parijs.

Werken in de tentoonstelling

Benedenverdieping

Tempel

Amibes murales, 2018

Gips, katoen, behanglijm, kleurstof voor levensmiddelen
Variabele afmetingen

Buissons lentilles, 2018

Vuilnieszak, katoen, water, linzen
Variabele afmetingen

Fontaine de mousse, 2012

Afvalcontainers, badschuim, luchtpomp
Variabele afmetingen

Hal

The Party, 2009

video: kleur/geluid, 10' La pointe Chaudière, Le
Martinique, 2009. © ADAGP Michel Blazy 2009, Productie:
Frédéric G. Guilbau en Pierre Lefebvre, dank aan Marie-
Bénédicte Majoral.

Gang

Pull Over Time, 2018

Telefonen, planten, water
Variabele afmetingen

Kelder

Amibes murales

2018

Gips, katoen, behanglijm, kleurstof voor levensmiddelen
Variabele afmetingen

Pull Over Time, 2018

videorecorder, dvd-speler, planten, water
Variabele afmetingen

Voyage au centre

2002

video: kleur/geluid, 11'43"

Green Pepper Gate

2002

video: kleur/geluid, 12'04"

Le Multivers

2003

video: kleur/geluid, 9'55"

Kantoor, tweede verdieping en terras

Collection d'avocats

1997...

Avocado-bomen, aarde

Variabele afmetingen

Fontaine, 2017

Olifantengras, wodkaflles, water

Dankwoord

Onze dank gaat uit naar Michel Blazy voor de vruchtbare dialoog en de samenwerking. Alle werken in de tentoonstelling werden genereus aan La Loge ter beschikking gesteld door de kunstenaar (behalve indien anders vermeld).

Dank aan Irek Starsiak die ons en Michel Blazy hielp bij de installatie van deze tentoonstelling; Galerie Art : Concept, Parijs.

Het team van La Loge

Team: Giulia Blasig, Laura Herman, Anne-Claire Schmitz

Visuele identiteit: Antoine Begon, Boy Vereecken

Tekst en interview: Michel Blazy, Laura Herman

Vertalingen: Anne Brunet, Steven Tallon

Installatieteam: Benjamin Jaubert, Arthur Jules, Nicolas

Moreau, Ernesto Sartori, Irek Starsiak

Audio & video: Ludo Engels

Openingstijden

Donderdag - vrijdag - zaterdag, 12:00 tot 18:00

Gratis toegang

Bezoek onze website voor meer informatie over ons programma en onze evenementen.

Kluisstraat 86 - 1050 Brussel

+32(0)2 644 42 48

info@la-loge.be - www.la-loge.be

La Loge is een privé-initiatief en -vereniging zonder